

20.08.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/2660
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.7.2024/230
Karar Numarası : 2024/673
Başvuran : E. K.
Vasisi: M. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : T.C. Milli Eğitim Bakanlığı
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın % 90 oranında görme engelli olan kızının Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) web sitesinde yer alan sınav kaynaklarının küçük punto ile hazırlanmış olduğu için faydalanamadığı gerekçesiyle engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a) Kızının % 90 görme engelli olduğunu ve ... Fen Lisesinde öğrenim gördüğünü, 12. sınıf öğrencisi olduğu için bu sene Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) hazırlandığını,

b) YKS hazırlıkları için kaynaklara ihtiyaç duyduğunu ancak MEB'in web sitesinde (ogmmateryal.eba.gov.tr) yayınladığı kaynakların 8 punto yazı karakterleri ile hazırlanması sebebiyle görme engelliler ya da az gören kişilere uygun bir formatta olmadığını,

c) Bu konuyu 4/10/2023 tarihli ve ... sayılı ve 24/10/2023 tarihli ve ... sayılı CİMER başvuruları aracılığıyla MEB'e bildirdiğini, ilk başvurusunun cevabında tarafına olumlu yanıt verilmediğini, diğer başvurusunda ise "ogmmateryal.eba.gov.tr"de yayımlanan YKS hazırlık kaynaklarının bilgisayara indirilerek veya indirmeden ekran boyutunu ihtiyaç oranında artırarak kullanabileceklerinin bildirildiğini,

ç) Bu durumun engellilere yönelik ayrımcılık teşkil ettiğini, ebeveynler olarak konuyla ilgili sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmekte ve makul düzenlemelerin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap MEB'den alınan yazılı görüşte özetle:

a) Bakanlık web sitesinde yer alan kaynakların; yardımcı kaynak ihtiyacını karşılamak, YKS'ye hazırlık süreci ve okul derslerinde öğrencilere destek olmak, alanın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik etkileşimli kitaplar ve videolar sunmak gibi amaçlar ile hazırlandığı, içerikler hazırlanırken güncel yaklaşımlar, herkesin ihtiyacı olan kaynakları sunma ve fırsat eşitliğini sağlama gayesinin esas alındığı,

b) Bakanlığa ait ortaöğretim içerik ve materyallerinin yer aldığı platformlarda yer alan kaynakların görme engellilerin kullanımına yönelik kolaylaştırıcı araçlar geliştirildiği, az görme engeli bulunan öğrencilerin kullanımına uygun olarak ise web sitesi ve içeriklerin büyütülerek kullanılmasına imkan verildiği ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a) 8/3/2002 tarihli ve 31772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Engelli Bireylere Yönelik Sınav Uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik" in 5'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından hazırlanan Temel Yetenek Sınavı (TYT) ve Alan Yetenek Sınavı'nda (AYT) az görenler için büyük punto soru kitapçığı sağlandığı, oysa MEB'in bahse konu sitesinde yayımlanan örnek kaynaklarda 8 punto olarak doküman alındığı, bu sebeple az gören engellilerin bu imkandan herkesle eşit biçimde faydalanamadığı,

b) Az görme engeli bulunan öğrencilerin MEB'in yayınladığı örnek soruları web sitesi üzerinden büyütürken çözmeye çalıştıklarında, ekrana uzun süre baktıkları için dikkat dağınıklığı yaşadıkları, soruları görebilmesi için ekrana çok yaklaştıklarından aşırı göz yorgunluğu yaşayacakları, özellikle ekran ışığına maruz kaldıkları için hastalığın daha da ilerleyebileceği iddia edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. Anayasa'nın "*Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi*" başlıklı 42'nci maddesi şöyledir:

"Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. (...)"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesi şöyledir:

"Bu Kanununun uygulanmasında; (...) e) Dolaylı ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, görünüşte ayrımcı olmayan her türlü eylem, işlem ve uygulamalar sonucunda, bu Kanunda sayılan ayrımcılık temelleriyle bağlantılı olarak, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma bakımından nesnel olarak haklılaştırılmayan dezavantajlı bir konuma sokulmasını, f) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi, (...) i) Makul düzenleme: Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve

tedbirleri, (...) ifade eder.”

8. 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

9. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4'üncü maddesi şöyledir:

“Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık. (...)”

10. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5'inci maddesi şöyledir:

“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.

(...)”

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde “Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. 6701 sayılı Kanun'un “İspat yükü” kenar başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

13. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar

Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."

14. İlgili Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şu şekildedir:

"(1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri, başvurunun konusunu oluşturur."

15. İlgili Yönetmelik'in "Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi" başlıklı 39'uncu maddesi şu şekildedir:

"(1) Başvurucu, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. (2) Talebin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. (3) Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, birinci ve ikinci fıkradaki şartları aramadan başvuruları kabul edebilir."

16. İlgili Yönetmelik'in "Ret kararı" başlıklı 72'nci maddesi şu şekildedir:

"(1) İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ret kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

17. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası: *"Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir."* hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunulduğu anlaşılmaktadır. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre ise: *"İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir."* Başvuran tarafından muhataba sunulan 4/10/2023 ve 24/10/2023 tarihli CİMER dilekçeleriyle "ogmmateryal.eba.gov.tr"de yayımlanan YKS hazırlık kaynaklarının görme engellilere uygun hale getirilmesine ilişkin talep bakımından ilgili tarafa başvuru şartı gerçekleştirilmiş, başvuru kabul edilebilir bulunmuştur. Bu doğrultuda başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

18. Engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı, uluslararası ve ulusal düzenlemeler ile güvence altına alınmıştır. Uluslararası düzenlemeler kapsamında Birleşmiş Milletler (BM) Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'de (EHİS) engellilerin topluma tam ve etkin katılımlarının sağlanması ve ayrımcılık yapılmaması genel ilkeler arasında yer almakta birlikte Sözleşme'nin 2'nci maddesinde engelliliğe dayalı ayrımcılık: *"Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel*

özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır. Engelliliğe dayalı ayrımcılık, makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dâhil her türlü ayrımcılığı kapsar.” şeklinde tanımlanmıştır. EHİS’in 5’inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ise şöyledir: “*Taraf Devletler herkesin hukuk önünde ve karşısında eşit olduğunu ve ayrımcılığa uğramaksızın hukuk tarafından eşit korunma ve hukuktan eşit yararlanma hakkına sahip olduğunu kabul eder. Taraf Devletler engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasaklar ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına alır.*”

19. EHİS’nin engelli çocuklara ilişkin 7’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ise şöyledir:

“*Taraf Devletler, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit bir şekilde tüm insan temel hak ve özgürlüklerinden tam olarak yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır. Engelli çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun en yüksek çıkarının gözetilmesine öncelik verir.*” BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin (ÇHS) 2’nci maddesi şu şekildedir: “*Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana-babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler.*”

20. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 14’üncü maddesine göre: “*Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*” Engellilik, 14’üncü maddede korunan hukuki menfaatler arasında açıkça sayılmasa da, Mahkeme tarafından “*herhangi başka bir durum*” ifadesinin yorumlanması suretiyle 14’üncü maddeye dâhil edilmiştir.

21. Ulusal düzenlemeler kapsamında ise engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı, başta 1982 Anayasası olmak üzere 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 6701 sayılı Kanun’da güvence altına alınmıştır. Anayasa’nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10’uncu maddesi şöyledir: “*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir... Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*” Engellilerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini diğerleriyle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlayacak düzenlemelerin olması ve Anayasa’nın 10’uncu maddesinin de bu bağlamda yorumlanması gerekmektedir. Bu anlamda engelli kişilerin özel ihtiyaçları dikkate alınarak diğer bireylerle eşit şekilde yaşayabilmelerine yönelik devletin pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. Nitekim ulusal ve uluslararası düzenlemelerde engelli bireylerin ayrımcı muameleye karşı korunması konusunda bir mutabakatın bulunduğu görülmektedir (AYM, *Sevda Yılmaz*, B. No: 2017/37627, 2/3/2023, para. 67).

22. 5378 sayılı Kanun’da engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı ve ayrımcılıkla mücadelenin

engellilere yönelik politikaların temel esası olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Kanun'un 3'üncü maddesinin (d) bendinde engelliliğe dayalı ayrımcılık EHİS'e benzer şekilde: *“Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlama”* olarak tanımlanmıştır.

23. Somut olay kapsamında başvuran, % 90 görme engelli kızının 12. sınıf öğrencisi olduğu için bu sene YKS'ye hazırlandığını, YKS hazırlıkları için kaynaklara ihtiyaç duyduğunu ancak MEB'in ogmmateryal.eba.gov.tr web sitesinde yayınladığı kaynakların 8 punto yazı karakterleri ile hazırlandığı için görme engelliler ya da az gören kişilere uygun bir formatta olmadığını, bu durumun engellilere yönelik ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

24. Muhatap tarafından Bakanlık web sitesinde yer alan kaynakların; yardımcı kaynak ihtiyacını karşılamak, YKS'ye hazırlık süreci ve okul derslerinde öğrencilere destek olmak, alanın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik etkileşimli kitaplar ve videolar sunmak gibi amaçlar ile hazırlandığı, içerikler hazırlanırken güncel yaklaşımlar, herkesin ihtiyacı olan kaynakları sunma ve fırsat eşitliğini sağlama gayesinin esas alındığı, Bakanlığa ait ortaöğretim içerik ve materyallerinin yer aldığı platformlarda yer alan kaynakların görme engellilerin kullanımına yönelik kolaylaştırıcı araçlar geliştirildiği, az görme engeli bulunan öğrencilerin kullanımına uygun olarak ise web sitesi ve içeriklerin büyütülerek kullanılmasına imkan verildiği ifade edilmektedir.

25. Başvuranın şikâyetçi olduğu ayrımcılığın, eğitime erişimde fiziksel engelinin dikkate alınmamasından kaynaklandığı anlaşıldığından öncelikle erişilebilirliğe ilişkin ilkelerin ortaya koyulması gerekmektedir. 5378 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesine göre erişilebilirlik *“Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını”* ifade eder. Engelli bireyler için erişim hakkı, erişilebilirlik standartlarının katı biçimde uygulanması yoluyla sağlanmalıdır. Kamuya açık olan tesislere, mal ve hizmetlere erişimin önündeki engeller, tam erişilebilirliği sağlamak amacıyla, sistematik biçimde aşamalı olarak ve daha da önemlisi, sürekli izlenerek ortadan kaldırılmalıdır (TİHEK, B. No: 2022/1446, K. No: 2023/234, para. 22).

26. Engelli Hakları Komitesi "Erişilebilirlik" başlıklı 2 No'lu Genel Yorumu'nda eğitimde erişilebilirlik hususuna ilişkin olarak *"Okullara erişilebilir ulaşım, erişilebilir okul binaları ile erişilebilir bilgi ve iletişim olmaksızın, engelli bireyler eğitim hakkını (Sözleşmenin 24. maddesi) kullanma fırsatına sahip olmayacaktır. Bu nedenle okullar, Sözleşmenin 9. maddesinin 1(a) paragrafında açıkça belirtildiği üzere, erişilebilir olmalıdır. Ne var ki, içermeci eğitim sürecinin tamamı erişilebilir olmalı; yani yalnızca binalar değil, aynı zamanda çevre ve FM yardımcı sistemleri dahil tüm bilgi ve iletişim, destek hizmetleri ve makul imkanlar erişilebilir olmalıdır. Erişilebilirliği artırmak için, eğitim ve okul müfredatının içeriği de, kör, sağır veya kör-sağır öğrencilerin kullandığı uygun diller, yöntemler ve iletişim araçlarına özel önem verilerek, işaret dili, Braille, alternatif yazı ile yükseltici ve alternatif iletişim ve yönlendirme sağlayan yöntem, araç ve formatlarla (Mad. 24, para. 3 (a)) sağlanmalı ve bunlar yaygınlaştırılmalıdır. Öğretim yöntem ve araçları erişilebilir olmalı ve erişilebilir çevrelerde yürütülmelidir."* açıklamalarına yer

vermiştir (Engelli Hakları Komitesi, 2 No'lu Genel Yorum "Erişilebilirlik", 2014, para. 39).

27. Somut olay kapsamında başvuran velisi tarafından kızının görme engeli dolayısıyla eğitim hakkına erişimde mağduriyet yaşadığı iddia edildiğinden başvuru konusunun engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı kapsamında ele alınması gerektiği değerlendirilmiştir.

28. Bu çerçevede somut olayda yer alan iddiaların ayrımcılık teşkil edip etmediğini değerlendirebilmek için Bakanlık tarafından sağlanan hizmetin erişilebilir olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Somut olayda, başvuranın iddialarına yönelik muhatap Kurum tarafından sunulan görüş yazısında az görme engeli bulunan öğrencilerin kullanımına uygun olarak ise web sitesi ve içeriklerin büyütülerek kullanılmasına imkan verildiği ifade edilmiştir. Gerçekten de "ogmmateryal.eba.gov.tr" adlı web sitesi aracılığıyla sunulan ve başvuruya konu olan YKS kaynakları incelendiğinde bu kaynaklardan gerek bilgisayara indirilerek gerekse çevrim içi ve "pdf" formatında sayfaların % 500'e kadar büyütülerek faydalanılmasının mümkün olduğu görülmüştür. Bunun yanında "YKS Kampı", "Çevrim İçi Denemeler" ve "Konu Anlatımları" isimli kaynakların video aracılığıyla, sesli biçimde de sınav adaylarının istifadesine sunulduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvuru konusu kaynakların erişilebilir oldukları, görme engelli adayların eğitim hizmetinden faydalanmalarını güçleştirmedikleri yahut ortadan kaldırmadıkları değerlendirilmektedir. Bu bağlamda muhatabın 6701 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında zikredilen "farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almak" yükümlülüğünü yerine getirdiği anlaşılmaktadır.

29. Başvuran tarafından az görme engeli bulunan öğrencilerin MEB'in yayınladığı örnek soruları web sitesi üzerinden büyütürken çözmeye çalıştıklarında, ekrana uzun süre baktıkları için dikkat dağınıklığı yaşadıkları, soruları görebilmeleri için ekrana çok yaklaştıklarından aşırı göz yorgunluğu yaşayacakları, özellikle ekran ışığına maruz kaldıkları için hastalığın daha da ilerleyebileceği şeklindeki iddialara ilişkin olarak söz konusu hususların kişilerin engellilik durumlarından bağımsız olarak ekrana bakma süreleriyle bağlantılı olduğu, ilgili kaynakları ekranı büyütürken okuma imkanını kullandıklarında ekrana yaklaşma ihtiyacının ortadan kalkacağı ve mezkûr olasılıkların başvuru konusu somut olay bakımından gerçekleşmediği değerlendirilmiştir.

30. Sonuç olarak başvuranın, vasisi olduğu görme engelli kızının "https://ogmmateryal.eba.gov.tr/" adresinde yer alan YKS kaynaklarından herkesle eşit biçimde faydalanamadığı iddiasının yerinde olmadığı anlaşıldığından engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi